

تأثیر غوطه وری در آب سرد و معتدل بر تغییرات قدرت و وزن عضلانی ناشی از تمرين مقاومتی در موش های صحرایی

محسن محمدنیا احمدی^{۱*}، حمید رجبی^۲

۱. استادیار فیزیولوژی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران.
۲. دانشیار فیزیولوژی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: غوطه وری در آب سرد روشنی برای بازگشت به حالت اولیه از مسابقه یا تمرين می باشد. اثربخشی کوتاه مدت غوطه وری بر بازگشت به حالت اولیه در مطالعات بسیاری بررسی شده و نتایج متفاوتی گزارش شده است؛ با این حال ابعاد سازش گونه آن تا حد زیادی مورد غفلت واقع شده است. بنابراین هدف پژوهش حاضر، بررسی اثرات غوطه وری در آب با دمای سرد و معتدل طولانی مدت پس از تمرين، بر سازگاری های تمرين مقاومتی می باشد. **روش تحقیق:** ۳۲ موش صحرایی نر نژاد اسپراگ - داولی (۸ هفته ای) به طور تصادفی به چهار گروه مساوی شامل کنترل ($20.8/50 \pm 22/50$ گرم)، تمرين مقاومتی ($20.8/87 \pm 26/70$ گرم)، تمرين مقاومتی و غوطه وری در آب با دمای 14°C ($21.8/75 \pm 3.3/20$ گرم) تقسیم شدند. تمرين به مدت ۸ هفته، ۳ روز در هفته، با ۳ نوبت ۵ تکراری بالا رفتن از نرdban اجرا شد و مقاومت از طریق اتصال کیسه محتوی وزنه به دم حیوان اعمال گردید. در انتهای هر جلسه، موش های گروه ۳ و ۴ به ترتیب درون استخر آبی با دمای 27°C و 14°C به مدت ۶ دقیقه قرار گرفتند. حداکثر قدرت بالا رفتن موش از نرdban در شروع و در جلسه آخر اندازه گیری شد. ۲۴ ساعت پس از جلسه تمرينی آخر و پس از بیهوشی، عضله نعلی و خم کننده دراز انگشتان (FHL) موش ها برداشته و وزن شد. بافت چربی زیر جلدی شکمی- کشاله ای نیز به سرعت جدا و بلا فاصله وزن شد. داده ها با استفاده از روش تحلیل واریانس یک طرفه و در سطح معنی داری ($p < 0.05$) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. **یافته ها:** نتایج نشان داد که میزان وزن چربی زیر جلدی- شکمی ($p = 0.01$)، وزن نسبی عضلات نعلی و FHL ($p = 0.01$) و حداکثر قدرت بالا رفتن از نرdban ($p = 0.001$) در گروه ها به طور معنی داری از نظر آماری با یکدیگر متفاوت هستند؛ به گونه ای که در تمامی موارد، این شاخص ها در گروه تمرين مقاومتی و غوطه وری در آب معتدل، بهبودی بیشتری دارد. **نتیجه گیری:** غوطه وری در آب معتدل (با دمای 27°C) می تواند بر سازگاری های طولانی مدت تمرين مقاومتی در موش ها اثرگذار باشد؛ استفاده از این دما برای مداخلات غوطه وری ورزشکاران پیشنهاد می گردد.

واژه های کلیدی: غوطه وری در آب، تمرين مقاومتی، هایپر تروفی عضلانی.

مقدمه

CWI تأثیر مستقیمی بر بازگشت به حالت اولیه قدرت عضلانی ندارد، اما در بهبود بازگشت به حالت اولیه توان عضلانی مؤثر است. در این رابطه، لیدر و دیگران (۲۰۱۲) اشاره کرده اند که CWI تأثیر منفی اساسی بر بازگشت به حالت اولیه از فعالیت ورزشی شدید ندارد، اما دانش ما درباره اثرات کاربرد طولانی مدت آب سرد بر سازگاری به تمرین، خیلی محدود است.

مطالعات بسیاری که از CWI برای بازگشت به حالت اولیه استفاده کرده اند، دوره های کوتاه حداکثر یک هفته ای را تجزیه و تحلیل نموده اند. در حالی که دوره ها یا کمپ های تمرینی شدید، عموماً در زمان بیش از ۲ یا چندین هفته ای برگزار می شوند. مطالعات بسیاری بر بازگشت به حالت اولیه متتمرکز شده اند و توجه به ابعاد سازگاری CWI تا حد زیادی مورد غفلت واقع شده است (هوواتسون و دیگران، ۲۰۰۹). جالب توجه است که یامانه^{۱۲} و دیگران (۲۰۰۶)، سازگاری به تمرین مقاومتی (فعالیت ورزشی ساعد) و استقامتی (دوچرخه سواری) را در افراد بدون تمرین در ۴ حالت آزمایشگاهی و به مدت حداقل ۴ تا ۶ هفته بررسی نموده اند. بعد از هر جلسه تمرین مقاومتی یا استقامتی، یکی از اندام های تمرین کرده به ترتیب در دمای 5°C یا 10°C یا آب سرد قرار گرفت، در صورتی که اندام دیگر چنین شرایطی را نداشت. سازگاری های قدرت و استقامت در محیط سرد در مقایسه با محیط کنترل، در معرض خطر قرار گرفت؛ در حالی که قدرت بیشینه تحت تأثیر هیچ یک از آزمایش ها قرار نگرفت.

تغییرات ناشی از تمرین در سطوح هورمونی و سلولی و آسیب تارچه ای عضلانی، محرک های اساسی سازگاری های تمرین می باشند. یامانه و دیگران (۲۰۰۶) بر این باورند که CWI ممکن است این فرآیندها را سرکوب نماید و بنابراین، سازگاری های تمرینی مورد نظر هنگام استفاده منظم از CWI پس از تمرین، ممکن است به خطر بیافتد (هوواتسون و دیگران، ۲۰۰۹). در مطالعه ای دیگر، فروهیچ^{۱۳} و دیگران (۲۰۱۴)، تأثیر سرد کردن تکراری پس از جلسات تمرینی (CWI) را بر سازگاری به تمرین مقاومتی بررسی کردند. در این مطالعه یکی از اندام های تحتانی

بازگشت به حالت اولیه از فعالیت ورزشی، یکی از اجزای مهم برنامه تمرینی و رقبتی ورزشکاران محسوب می گردد. در واقع، استراتژی های بازگشت به حالت اولیه متعددی همچون آب درمانی (سرما یا گرما درمانی)، لباس های چسبان، ماساژ و بازگشت به حالت اولیه فعال که اصولاً توسط ورزشکاران در هر سطحی مورد استفاده قرار می گیرند؛ اثرات خستگی فعالیت شدید را به حداقل می رساند. تسریع فرآیند بازگشت به حالت اولیه ممکن است عملکرد جلسات بعدی را بهبود بخشیده، کمیت و کیفیت تمرین را افزایش داده و از آسیب دیدگی یا بیماری پیشگیری می نماید (والی، ۲۰۱۱؛ نورثی^۲ و دیگران، ۲۰۱۶). در سال های اخیر، غوطه وری در آب سرد^۳ (CWI) به عنوان روشی مناسب برای بازگشت به حالت اولیه از مسابقه یا نوبت های تمرینی شدید در ورزش های حرفه ای مورد توجه قرار گرفته است (هایگینز^۴ و دیگران، ۲۰۱۱؛ لیدر^۵ و دیگران، ۲۰۱۱). مطالعات متعددی اثرات بازگشت به حالت اولیه CWI را بررسی کرده اند، اما در کل نتایج همسویی گزارش نشده است (پاندیک^۶ و دیگران، ۲۰۱۳). برخی مطالعات تأثیر مفید CWI را بر عملکرد و تکامل قدرت تایید کرده اند (بروفی - ویلیامز^۷ و دیگران، ۲۰۱۱؛ ورسای^۸ و دیگران، ۲۰۱۲)، در حالی که سایر مطالعات یا تأثیر مثبت خیلی کم و یا بی تأثیری این روش را گزارش نموده اند (هوواتسون^۹ و دیگران، ۲۰۰۹؛ کوربت^{۱۰} و دیگران، ۲۰۱۲). طبق مطالعه فراتحلیلی که اخیراً انجام شده است، CWI طی بازگشت به حالت اولیه، توانایی بالقوه ای در تقویت عملکرد قدرتی و توانی داشته و در مقایسه با شرایط کنترل، کوفتگی و آسیب عضلانی را کاهش می دهد. لیدر و دیگران (۲۰۱۲) نشان داده اند که CWI استراتژی اثربخشی برای کاهش علائم کوفتگی عضلانی تأخیری طی ۲۴، ۴۸، ۷۲ و ۹۶ ساعت پس از فعالیت ورزشی (به ویژه فعالیت برون گرا یا پر شدت) محسوب می شود. با این وجود، مکانیسم های فیزیولوژیکی این رخداد، کمتر شناخته شده است (ویلکاک^{۱۱} و دیگران، ۲۰۰۶). به علاوه، اعتقاد بر آن است که

1. Vaile

2. Northey

3. Cold Water Immersion

4. Higgins

5. Leeder

6. Poppendieck

7. Brophy-Williams

8. Versey

9. Howatson

10. Corbett

11. Wilcock

12. Yamanah

13. Frohlich

تمرین مقاومتی با غوطه وری در آب با دمای سرد (وزن $218/75 \pm 33/20$ گرم)، تقسیم شدند. دما ($25 \pm 2^{\circ}\text{C}$) و چرخه روشنایی / تاریکی (۱۲:۱۲) برای همه گروه‌ها ثابت نگهداشته شد و همه حیوانات دسترسی آزاد به آب و غذا داشتند. پس از یک هفته آشناسازی با محیط آزمایشگاه (دما، رطوبت، نور و قفس آزمایشگاه)، برنامه مورد نظر اجرا شد.

برنامه تمرین مقاومتی: تمرین مقاومتی بر روی یک نرdban به طول ۱۲۰ سانتی‌متر بدین صورت انجام شد که طی یک هفته آشناسازی ابتدا موش‌ها با نحوه بالا رفتن از نرdban (بدون بالا بردن وزنه) آشنا شدند. پس از آشناسازی، گروه‌های تجربی در ۳ نوبت ۵ تکراری، وزنه‌ای معادل ۵۰ درصد وزن بدن خود را از نرdban بالا برdenد. اجرای منظم این نوع فعالیت به عنوان مدلی برای بررسی هایپرتروفی در پاسخ به تمرین مقاومتی پیشنهاد شده است (لی و فارار^۱، ۲۰۰۳). وزنه درون کیسه پارچه‌ای قرار می‌گرفت و بوسیله چسب لوكوپلاست به دم موش متصل می‌شد. فاصله استراحتی بین تکرارها و نوبت‌ها براساس فعالیت مقاومتی مرسوم، به ترتیب ۳۰ ثانیه و ۴ دقیقه در نظر گرفته شد. این برنامه توسط گروه‌های تجربی به مدت ۸ هفته و هفتاهای ۳ جلسه بین ساعت ۸-۱۲ صبح انجام شد. در هفته اول، وزنه بسته شده به دم موش، ۵۰ درصد وزن حیوان بدن بود و با یک افزایش تدریجی، به حدود ۲۰۰ درصد وزن بدن در هفته پایانی رسید (جدول ۱). این شیوه تمرینی با اندکی تغییرات از منابع معتبر خارجی اخذ شده است و اثربخشی این نوع تمرین مقاومتی در آمادگی عضلانی نیز در پژوهش‌های قبلی به تأیید رسیده است (لی و فارار، ۲۰۰۳؛ بنائی‌فر و دیگران، ۲۰۱۱). در این مدت، موش‌های گروه کنترل هیچ فعالیتی نکردند و فقط در محیط آزمایشگاه قرار گرفتند.

در فواصل ۳ تا ۴ دقیقه‌ای پس از تمرین مقاومتی (۵ هفته‌ای) در آب با دمای 12°C قرار گرفت. نتایج حاکی از آن بود که CWI می‌تواند تأثیر منفی بر سازگاری‌های تمرین مقاومتی طولانی مدت (۱RM) در افراد تمرین‌کرده داشته باشد. هرچند میزان تأثیر اندک بود و ارتباط عملی نسبت به اثرات احتمالی بازگشت به حالت اولیه و دمای مورد استفاده جهت غوطه وری، به بررسی بیشتری نیازمند است.

از سوی دیگر، تمرین مقاومتی علاوه بر قدرت عضلانی، سازگاری‌های دیگری همچون بهبود توده عضله (نشان‌گر کمی هایپرتروفی) و ترکیب بدنی (از طریق افزایش توده بدون چربی و کاهش توده چربی) را به دنبال دارد (کلی و کلی^۲، ۲۰۰۹). با توجه به نتایج محدود و البته ناهمسو در رابطه با سازگاری‌های تمرین مقاومتی (همچون قدرت بیشینه) همراه با استفاده طولانی مدت از CWI، و از آنجا که قدرت بیشینه عضله ارتباط مستقیمی با توده عضلانی درگیر و ترکیب بدنی دارد، بررسی سازگاری طولانی مدت CWI بر عملکرد قدرتی، توده عضلانی و ترکیب بدنی ضروری به نظر می‌رسد. لذا مطالعه حاضر تأثیر غوطه‌وری در آب پس از فعالیت مقاومتی (در یک دوره ۸ هفته‌ای) را بر قدرت حداکثر، توده عضلانی و ترکیب بدنی موش‌های نر سالم بررسی نمود.

روش تحقیق

روش پژوهش حاضر از نوع تحقیقات تجربی است که با سه گروه تجربی و یک گروه کنترل در آزمایشگاه حیوانات دانشکده علوم ورزشی دانشگاه خوارزمی تهران انجام شد. ۳۲ موش صحرایی نر ۸ هفته‌ای نژاد اسپراگ-داولی^۳ به طور تصادفی به ۴ گروه ۸ تایی شامل ۱. گروه کنترل (وزن $20.8/5 \pm 2.2$ گرم)، ۲. گروه تمرین مقاومتی (وزن $20.8/7 \pm 2.6$ گرم)، ۳. گروه تمرین مقاومتی با غوطه‌وری در آب معتدل (وزن $20.8/3.7 \pm 1.6$ گرم) و ۴. گروه

1. Kelley & Kelley
2. Sprag-Dawley
3. Lee & Farrar

جدول ۱. تمرینات مقاومتی در ۳ دوره ۵ تکراری روی نرdban

هفته ها	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم
بار (درصد وزن)	۵۰	۸۰-۷۰	۱۰۰	۱۳۰-۱۲۰	۱۵۰-۱۴۰	۱۷۵-۱۷۰	۱۹۰-۱۸۰	۲۰۰
مقدار وزنه (گرم)	۱۰۰	۱۵۰	۲۳۰	۲۹۰	۳۵۰	۴۵۰	۴۸۰	۵۵۰

انگشتان^۴ (FHL)، بیشترین میزان درگیری را دارند (لی و فارار، ۲۰۰۳). به منظور اندازه‌گیری وزن این عضلات، ۲۴ ساعت پس از آخرین جلسه تمرینی، ابتدا حیوانات در فضای ویژه نمونه برداری (محیط استریل) با ترکیبی از کتامین (۳۰-۵۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم از وزن بدن) و زایلازین (۳-۵ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن)، بی‌هوش شدند. پس از تأیید بی‌هوشی، از طریق عدم عقب کشیدن پا توسط لمس، برشی به طول پنج تا شش سانتی‌متر در ناحیه شکمی بدن موش ایجاد گشت و بافت چربی زیر جلدی اینگوینال^۵ (شکمی-کشاله‌ای) به سرعت جدا گردید و بلا فاصله وزن شد. عضله نعلی و FHL موش‌ها نیز از طریق شکاف قسمت پشتی و جانبی ساق پا، چسبیده به استخوان نازک نی برداشته شده و وزن گردید (بنائی فر و دیگران، ۲۰۱۱). جهت وزن کشی از ترازوی دیجیتالی (شرکت Want، کشور کانادا) با دقت ۰/۰۰۱ استفاده شد. وزن نسبی عضلات نیز از تقسیم وزن عضله بر وزن هفته آخر موش حاصل گردید و جهت مقایسه مورد استفاده قرار گرفت.

روش‌های آماری: ابتدا از آزمون کولموگروف- اسمیرنوف^۶ به منظور بررسی توزیع طبیعی بودن داده‌ها استفاده شد. سپس آزمون لون^۷ برای بررسی تجانس واریانس‌ها اجرا گردید و پس از مشخص شدن نتایج این آزمون‌ها، از روش‌های آمار پارامتریک شامل آزمون تحلیل واریانس یک طرفه و آزمون تعقیبی LSD استفاده شد. محاسبات آماری با نرم افزار SPSS ویرایش ۱۶ به اجرا درآمدند و سطح معنی‌داری $p \leq 0/05$ در نظر گرفته شد.

مداخله دمایی: در مرحله آشناسازی، موش‌ها با غوطه وری در استخر آب نیز آشنا شدند. در انتهای هر جلسه تمرین مقاومتی، موش‌های گروه‌های تمرین مقاومتی و غوطه وری (گروه‌های ۳ و ۴) به مدت ۶ دقیقه درون استخر آب قرار می‌گرفتند و بلا فاصله با دستمال پارچه‌ای خشک می‌شدند. زمان کلی قرارگیری در استخر آب معادل زمان مورد استفاده در مطالعات قبلی بود (گائینی و دیگران، ۲۰۱۳). دمای آبی که موش‌ها در آن قرار گرفتند، برای این دو گروه به ترتیب 14°C (در دامنه $13-15^{\circ}\text{C}$) که در مداخلات عملکردی مورد استفاده قرار گرفته است؛ بوچهیت^۱ و دیگران، (۲۰۰۹) و 27°C (در دامنه $26-28^{\circ}\text{C}$ و نزدیک به دمای داخلی بدن؛ موروت^۲ و دیگران، ۲۰۰۸) در نظر گرفته شد. گروه تجربی تمرین مقاومتی در این مدت استراحت می‌کرد. گروه کنترل در کل دوره ۸ هفته‌ای هیچ فعالیتی نداشت.

آزمون حداکثر قدرت بالا رفتن از نرdban: حداکثر قدرت بالا رفتن موش از نرdban (نشان‌گر قدرت بیشینه) در شروع کار (۵ روز قبل از جلسه اول) و در جلسه آخر اندازه‌گیری شد. بدین منظور، ابتدا وزنهای معادل ۵۰ درصد وزن بدن به دم موش متصل شد و پس از صعود موفق و استراحت ۱ دقیقه‌ای، هر بار ۳۰ گرم به وزنه افزوده شد تا وقتی که موش قادر به صعود از نرdban نباشد. آخرین وزنه حمل شده به عنوان حداکثر قدرت بالا رفتن از نرdban آزمودنی منظور گردید (گائینی و دیگران، ۲۰۱۳).

اندازه گیری وزن بافت چربی و عضلات درگیر در فعالیت: در بالارفتن موش از نرdban، عضلات نعلی^۳ و خم کننده دراز

1. Buchheit
2. Mourot
3. Soleus

4. Flexor Hallucis Longus (FHL)
5. Inguinal
6. Kolmogorov-Smirnov

7. Levene

یافته‌ها

در رابطه با وزن نسبی عضله نعلی نیز موش‌های گروه تمرين مقاومتی و غوطه وری در آب معتدل در مقایسه با موش‌های گروه کنترل ($p=0.10$) و گروه تمرين مقاومتی ($p=0.03$)، افزایش معنی داری را تجربه کردند؛ حال آن که تفاوتی بین سایر گروه‌ها مشاهده نشد (جدول ۲).

علاوه بر این‌ها، در مورد متغیر حداکثر قدرت بالا رفتن از نرdban، تفاوت معنی داری در گروه‌های مورد مطالعه مشاهده شد ($p=0.001$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نیز حاکی از بهبود معنی دار این شاخص در گروه تمرين مقاومتی ($p=0.001$)، گروه تمرين مقاومتی و غوطه وری در آب سرد ($p=0.001$) و گروه تمرين مقاومتی و غوطه وری در آب معتدل ($p=0.001$) بود (جدول ۲). از طرف دیگر، علیرغم افزایش حداکثر قدرت در گروه‌های مداخله آب سرد ($p=0.90$) و معتدل ($p=0.80$) نسبت به گروه تمرين مقاومتی، این افزایش به لحاظ آماری معنی دار نبود. دو گروه مداخله غوطه وری در آب نیز تفاوت معنی داری ($p=0.90$) را در رابطه با قدرت حداکثر نشان ندادند.

بحث

نتایج نشان داد که در اثر مداخله ۸ هفته‌ای تحقیق حاضر، بافت چربی سفید زیرجلدی در دو گروه تمرين مقاومتی و گروه تمرين مقاومتی و غوطه‌وری در آب معتدل، به طور معنی دار کاهش می‌یابد. علاوه بر این، در مقایسه با گروه کنترل، میانگین افزایش وزن گروه‌های تمرينی پس از ۸ هفته کمتر بود. شواهد زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد تمرينات هوایی و مقاومتی می‌توانند ترکیب بدن را از طریق افزایش توده بدون چربی و یا کاهش چربی بدن، بهبود بخشنده (اورمسبی^۱ و دیگران، ۲۰۰۷؛ کلی و کلی، ۲۰۰۹).

در ارتباط با تغییرات مربوط به ترکیب بدنی، وزن موش‌ها در پیش‌آزمون ($p=0.81$) و پس‌آزمون ($p=0.21$) تفاوت معنی داری در آغاز و پایان دوره مداخله نداشت؛ هر چند میانگین افزایش وزن در سه گروه مورد مداخله نسبت به گروه کنترل کمتر بود. به علاوه، میانگین کمترین وزن پس‌آزمون، به ترتیب متعلق به گروه تمرين مقاومتی و غوطه‌وری در آب معتدل و گروه تمرين مقاومتی بود. از طرف دیگر، نتایج آزمون LSD نشان داد که گروه‌های مورد مطالعه از نظر میزان وزن چربی زیرجلدی - شکمی، با یکدیگر متفاوت هستند ($p=0.10$). همان‌طور که در جدول ۲ آورده شده است، میزان چربی زیرجلدی - شکمی گروه‌های تمرين مقاومتی ($p=0.002$)، تمرين مقاومتی و غوطه‌وری در آب معتدل ($p=0.01$) کمتر از گروه کنترل است. علیرغم این که میزان چربی زیرجلدی - شکمی در گروه تمرين مقاومتی و غوطه‌وری در آب سرد بیشتر از دو گروه تجربی دیگر است؛ با این حال گروه‌های مداخله تفاوت معنی داری با یکدیگر ندارند.

در ارتباط با نشانگرهای هایپرتروفی، در مورد وزن نسبی عضله FHL، تفاوت معنی داری در گروه‌های مورد مطالعه مشاهده شد ($p=0.001$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نیز نشان داد که این شاخص در گروه تمرين مقاومتی و غوطه‌وری در آب سرد ($p=0.04$) و گروه تمرين مقاومتی و غوطه وری در آب معتدل ($p=0.09$) به طور معنی داری بیشتر از گروه کنترل می‌باشد؛ حال آن که تفاوت معنی داری بین گروه کنترل و گروه تمرين مقاومتی وجود ندارد ($p=0.80$). میانگین وزن عضله FHL در گروه تمرين مقاومتی نیز تفاوتی با گروه‌های تمرين مقاومتی و غوطه‌وری در آب سرد ($p=0.20$) و آب معتدل ($p=0.30$) نداشت.

جدول ۲. نتایج آزمون تحلیل واریانس و آزمون توکی در مورد مقایسه گروه های شرکت کننده در تحقیق

آزمون LSD		آزمون واریانس یک راهه		نتایج توصیفی		گروه ها	اطلاعات آزمون متغیرها
p	محل دقیق تفاوت	p	F	پس آزمون	پیش آزمون		
۰/۱۴	کنترل - تمرین مقاومتی	۰/۲۱	۱/۲۳	۳۰۶±۳۰/۹۱	۲۰۸/۵±۲۲/۵۰	کنترل	وزن (گرم)
۰/۱۳	کنترل - تمرین+آب معتدل			۲۷۷/۵۰±۲۵/۰۴	۲۰۸/۸۷±۲۶/۷۰	تمرین مقاومتی	
۰/۱۹	کنترل - تمرین+آب سرد			۲۷۷±۱۷/۹۶	۲۰۸/۳۷±۱۶/۳۰	تمرین+آب معتدل	
۰/۷۰	تمرین مقاومتی - تمرین+آب سرد			۲۸۶/۵۰±۴۱/۹۵	۲۱۸/۷۵±۳۳/۲۰	تمرین+آب سرد	
۰/۰۰۲	کنترل - تمرین مقاومتی	۰/۰۱	۳/۳۷	۱/۷۷±۰/۱۸	-----	کنترل	چربی زیر جلدی - شکمی (گرم)
۰/۰۱	کنترل - تمرین+آب معتدل			۱/۴۰±۰/۲۵	-----	تمرین مقاومتی	
۰/۱۴	کنترل - تمرین+آب سرد			۱/۴۹۱۷±۰/۱۸	-----	تمرین+آب معتدل	
۰/۲۵	تمرین مقاومتی - تمرین+آب سرد			۱/۶۱۴۲±۰/۲۲	-----	تمرین+آب سرد	
۰/۰۱	تمرین+آب معتدل - کنترل	۰/۰۲	۵/۲۴	۰/۰۳±۰/۰۰۴	-----	کنترل	وزن نسبی عضله نعلی (میلی گرم)
۰/۰۳	تمرین+آب معتدل - تمرین مقاومتی			۰/۰۳±۰/۰۰۳	-----	تمرین مقاومتی	
۰/۱۵	کنترل - تمرین مقاومتی			۰/۰۴±۰/۰۰۵	-----	تمرین+آب معتدل	
۰/۱۲	کنترل - تمرین+آب سرد			۰/۰۳±۰/۰۰۲	-----	تمرین+آب سرد	
۰/۰۰۹	کنترل - تمرین+آب معتدل	۰/۰۱	۴/۲۹	۱/۳۱±۰/۱۰	-----	کنترل	وزن نسبی FHL عضله (میلی گرم)
۰/۰۴	کنترل - تمرین+آب سرد			۱/۵۲±۰/۳۳	-----	تمرین مقاومتی	
۰/۸۰	کنترل - تمرین مقاومتی			۱/۶۶±۰/۱۲	-----	تمرین+آب معتدل	
۰/۳۰	تمرین مقاومتی - تمرین+آب معتدل			۱/۵۹±۰/۰۹	-----	تمرین+آب سرد	
۰/۰۰۱	کنترل - تمرین+آب معتدل	۰/۰۰۱	۱۲۳/۶۹	۲۲۲/۵۹±۳۵/۸۰	-----	کنترل	حداکثر قدرت بالا رفتن از نرده بان (گرم)
۰/۰۱	کنترل - تمرین+آب سرد			۶۸۱/۶۶±۷۱/۳۴	-----	تمرین مقاومتی	
۰/۰۰۱	کنترل - تمرین مقاومتی			۷۰۴/۵۵±۶۲/۶۴	-----	تمرین+آب معتدل	
۰/۸۰	تمرین مقاومتی - تمرین+آب معتدل			۶۹۹/۶۵±۶۵/۹۲	-----	تمرین+آب سرد	

است. در پژوهشی که توسط اورمسبی و دیگران (۲۰۰۷) انجام شد، اکسیداسیون چربی بلا فاصله قبل و پس از تمرین مقاومتی از طریق کالری متر غیر مستقیم برای ۴۵ دقیقه اندازه گیری شد. در این مطالعه، غلظت گلیسرول در طول فعالیت (۲۰۰ در مقابل ۱۱۲ میلی مول / لیتر) و بلا فاصله پس از فعالیت مقاومتی (۱۸۴ در مقابل ۱۰۵ میلی مول / لیتر)، در مقایسه با دوره زمانی مشابه در روز کنترل، بالاتر بود. هزینه انرژی نیز در ۴۵ دقیقه پس از

برخی از مطالعات نشان داده اند که به دنبال تمرینات مقاومتی، ذخایر تری گلیسرید درون عضلانی کاهش می یابد و چنین فرض شده است که تری گلیسرید به عنوان سوخت در طول دوره فعالیت استفاده می شود (اورمسبی و دیگران، ۲۰۰۷). به دنبال این تمرینات، نسبت تبادل تنفسی استراحتی¹ (RER) نیز بلا فاصله و در ۱۵ ساعت پس از فعالیت در مقایسه با گروه کنترل، کاهش می یابد که نشان دهنده افزایش اکسیداسیون چربی پس از فعالیت

اجزای هزینه انرژی) را هم افزایش می‌دهد. نشان داده شده است که فعالیت بدنی افراد چاق نیز در نتیجه افزایش قدرت ناشی از تمرين مقاومتی (به عبارتی افزایش توده عضله)، بالا می‌رود (دانلی و دیگران، ۲۰۰۴)؛ و این امر به نوبه خود در افزایش هزینه انرژی روزانه کلی و کنترل و کاهش وزن سهیم است. هیل^۷ و دیگران (۲۰۰۳) برآورد کردند که تقریباً معادل ۱۰۰ کیلو کالری آنرژی در روز می‌تواند باعث افزایش وزن بیش از ۹۰ درصد مردم آمریکا گردد. کاهش یا حذف این میزان انرژی، ممکن است افزایش وزن را کاهش داده و یا از آن جلوگیری کند. از طرفی، به طور معمول افزایش در توده عضلانی به میزان تقریباً یک تا دو کیلوگرم به دنبال برنامه‌های تمرينی مقاومتی، گزارش شده است (هیل و دیگران، ۲۰۰۳)؛ بنابراین، افزایش دو کیلو گرمی در توده عضله، هزینه انرژی روزانه را تقریباً ۵۰ کیلو کالری بالا می‌برد؛ وضعیتی که می‌تواند نیمی از انرژی مورد نیاز برای افزایش وزن را کم کند. تمرين مقاومتی علاوه بر افزایش هزینه انرژی روزانه، موجب افزایش مصرف چربی از ذخایر چربی نیز می‌شود؛ در همین راستا، تریوٹ^۸ و دیگران (۱۹۹۵) گزارش کردند که به دنبال ۱۶ هفته تمرين مقاومتی در زنان مسن، RER در طول ۲۴ ساعت به طور معنی دار کاهش می‌یابد. این کاهش در RER، منجر به اکسایش ذخایر چربی تقریباً از ۴۲ تا ۸۱ گرم در روز، برآورد شده است. از این‌رو، به نظر می‌رسد تمرين مقاومتی سهم مهمی در کنترل وزن داشته باشد (لی و فارار، ۲۰۰۳)، هر چند توجه به وزن چربی زیرجلدی-شکمی نشان می‌دهد که استفاده از غوطه‌وری در آب سرد پس از تمرين مقاومتی در طولانی مدت، مانع از کاهش معنی دار چربی زیرجلدی-شکمی در مقایسه با گروه کنترل می‌گردد. البته گروه تمرين مقاومتی و غوطه‌وری در آب معتدل نیز شرایط محيط آبی را تحریک کرده بودند، اما با توجه به کاهش معنی دار چربی زیرجلدی-شکمی در این گروه به مثابه گروه تمرين مقاومتی، دمای مورد استفاده در غوطه‌وری احتمالاً می‌تواند به عنوان عامل تعیین کننده تفاوت وزن چربی زیرجلدی-شکمی در گروه‌های غوطه‌وری در نظر گرفته شود. در مجموع، نتایج مطالعه حاضر یافته‌های مطالعات گذشته را تأیید

فعالیت مقاومتی در مقایسه با روز کنترل (۱۰۴) در مقابل ۹۴ کیلوکالری) افزایش یافته بود. همچنین، اکسیداسیون چربی نیز به دنبال تمرين مقاومتی در مقایسه با روز کنترل بیشتر بود (اورمسی و دیگران، ۲۰۰۷)؛ بنابراین ۴۵ دقیقه تمرين مقاومتی در مردان جوان سالم و فعال باعث افزایش رهاشدن اسیدهای چرب از شکم در طول فعالیت و حداقل ۴۰ دقیقه پس از فعالیت می‌شود. به هر حال، در مطالعه مذکور بخشی از سازوکار بهبود ترکیب بدن به دنبال تمرينات مقاومتی، به افزایش لیپولیز بافت چربی زیر جلدی-شکمی، بهبود اکسیداسیون چربی کل بدن و هزینه انرژی در پاسخ به فعالیت نسبت داده شده است (اورمسی و دیگران، ۲۰۰۷). شایان ذکر است که ارتباط معنی داری بین ترکیب بدنی و سطوح چربی خون، خصوصاً لیپوپروتئین پرچگال^۱ (HDL-C) وجود دارد (لکلرک و دیگران، ۱۹۸۳)؛ شاخصی که تأثیر تمرين مقاومتی بر روی آن بررسی شده است. به عنوان نمونه در یک مطالعه فراتحلیلی در این زمینه، ۲۹ مقاله مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که تمرينات مقاومتی باعث کاهش کلسترول تام^۲ (TC)، نسبت TC/HDL، nonHDL^۳، لیپوپروتئین کم‌چگال^۴ (LDL) و تری‌گلیسرید^۵ (TG) در افراد بالغ (۱۸ تا ۷۵ سال) می‌شود. علاوه بر این، یافته‌های این فراتحلیل نشان داد که درصد چربی بدن کاهش معنی داری پیدا کرده است؛ اما در مقابله با افراد بدون چربی، افزایش معنی داری را نشان می‌دهد؛ در حالی که وزن بدن و BMI تغییری نداشته است (کلی و کلی، ۲۰۰۹). بر مبنای این نتایج، می‌توان گفت که تمرين مقاومتی موجب بهبود ترکیب بدنی و کنترل وزن می‌گردد. به نظر می‌رسد تمرين مقاومتی با افزایش در توده عضله، هزینه انرژی را نیز افزایش می‌دهد. توده عضلانی روزانه نیاز به هزینه انرژی استراحتی تقریباً معادل ۱۵ تا ۲۵ کیلو کالری به ازای هر کیلوگرم وزن بدن دارد (دانلی^۶ و دیگران، ۲۰۰۴). این انرژی مربوط به متابولیسم پایه است؛ بنابراین، اگرچه هزینه انرژی تمرين مقاومتی نسبتاً پایین است؛ اما انباست این هزینه در طول ۲۴ ساعت ممکن است به اندازه کافی برای حفظ وزن مهم باشد. علاوه بر این، تمرين مقاومتی، فعالیت بدنی روزانه (یکی دیگر از

1. High-density lipoprotein cholesterol
2. Total cholesterol
3. (Total cholesterol) - (HDL)=non-HDL
4. Low-density lipoprotein

5. Triglyceride
6. Donnelly
7. Hill
8. Treuth

کنترل، افزایش یافت (گروه تمرین مقاومتی ۳/۰۶ برابر؛ گروه تمرین مقاومتی و غوطه وری در آب سرد ۳/۱۴ برابر؛ گروه تمرین مقاومتی و غوطه وری در آب معتدل ۳/۱۶ برابر). افزایش قدرت ایجاد شده در نتیجه ۸ هفته تمرین مقاومتی در مطالعه یاد شده، به حرکات انتخابی، ترتیب تمرین، مقدار استراحت بین نوبت ها، تعداد تکرار و شدت هر حرکت بستگی دارد (هایگنز^۲ و دیگران، ۲۰۰۴). از طرف دیگر، کسب قدرت در نتیجه تمرین مقاومتی معمولاً به دو عامل سازگاری های عصبی و هایپرتروفی عضلانی نسبت داده می شود. تا چندی پیش عقیده بر این بود که نقش سازگاری های عصبی در هفته های آغازین تمرین (۶ تا ۷ هفته) غالب است و در این مدت نقش هایپرتروفی عضلانی ناچیز محسوب می شد. اما شواهد اخیر نشان می دهند هایپرتروفی خیلی سریع تر از این اتفاق می افتد، به طوری که تارهای عضلانی حتی پس از ۲ هفته تمرین، دچار هایپرتروفی می شوند (سالی^۳ و دیگران، ۲۰۰۳)، یا این که مقدار کل عضله بین ۳ تا ۵ هفته تمرین مقاومتی به طور معنی داری افزایش می یابد (تسج^۴ و دیگران، ۲۰۰۴). مطالعات دیگر نیز نشان داده اند فرآیند هایپرتروفی خیلی سریع و در ۶ هفته ابتدایی تمرین، شروع شده و پس از آن با سرعت کمتری ادامه می یابد (ورنبو姆^۵ و دیگران، ۲۰۰۷).

غوطه وری در آب سرد غالباً در تمرینات ورزشی برای حمایت از بازگشت به حالت اولیه استفاده می شود. پاپنديک و دیگران (۲۰۱۳) در این باره دریافته اند که میانگین تأثیر سرد کردن بر بازگشت به حالت اولیه قدرت در ورزشکاران تمرین کرده، ۲/۴ درصد است. این میزان، مشابه زیادی با تفاوت های مشاهده شده در سازگاری های مطالعه حاضر دارد. هر چند در شرایط مناسب (سرد کردن کل بدن، بازگشت به حال اولیه از فعالیت ورزشی سرعتی)، به نظر می رسد سرد کردن پس از فعالیت ورزشی، آن قدر تأثیر مثبت داشته باشد که برای ورزشکاران رقابتی هم مناسب باشد (پاپنديک و دیگران، ۲۰۱۳). از سوی دیگر، نتیجه مطالعه حاضر با نتایج فروهليچ و دیگران (۲۰۱۴) همسو نیست. در تحقیق مورد اشاره، سازگاری های تمرینی در دانشجویان ورزشکار حرفه ای پس از ۵ هفته تمرین مقاومتی (که در آن پای تمرین کرده به طور منظم و مستقیماً پس از تمرین،

می کند). براساس یکی دیگر از نتایج پژوهش حاضر، تفاوت معنی داری بین وزن نسبی عضله FHL در گروه کنترل با گروه های تمرین مقاومتی و غوطه وری در آب سرد و معتدل وجود داشت، حال آن که تفاوتی بین گروه کنترل و گروه تمرین مقاومتی مشاهده نشد. این در حالی بود که میانگین وزن نسبی عضله FHL در گروه تمرین مقاومتی، بسیار بالاتر از گروه کنترل بود. به علاوه، عضله نعلی به جز گروه تمرین مقاومتی، در سایر گروه های مداخله به طور معنی داری افزایش یافت. برنامه تمرینی مورد استفاده در این مطالعه بر اساس اصل اضافه بار تدریجی فعالیت مقاومتی اجرا شد. تعداد نوبت ها، دوره های استراحتی و توالی تمرینی مورد استفاده در این مطالعه، مشابه با برنامه های تمرینی انسانی بود. در این مدل، عضله FHL به محرك تمرینی به ترتیب با افزایش ۱۶٪ و ۲۲٪ و ۲۷٪ در گروه تمرین مقاومتی و گروه های تمرین مقاومتی و غوطه وری آب سرد و معتدل نسبت به سطح کنترل، پاسخ داد. حال آن که افزایش وزن عضله نعلی در پاسخ به محرك تمرینی در گروه تمرین مقاومتی و غوطه وری در آب سرد و گروه تمرین مقاومتی و غوطه وری در آب معتدل به ترتیب ۲/۵ و ۷/۵ درصد بود؛ گرچه این پاسخ در گروه تمرین مقاومتی با کاهش ۴ درصدی مواجه شد. در مجموع، نتایج تأثیر ناچیز غوطه وری در آب را بر هایپرتروفی عضلانی نشان می دهد. نتیجه تحقیق حاضر نتایج مطالعه لی و فارار (۲۰۰۳) را مورد تأیید قرار می دهد. به عقیده این محققین، هایپرتروفی انتخابی عضله FHL، به واسطه بکارگیری الگوها طی فعالیت بالا رفتن از نرdban می باشد. طی مرحله بالا رفتن از نرdban، عضله FHL از طریق یک مرحله برون گرا و سپس یک مرحله درون گرا عمل می نماید؛ و از آنجا که مشخص گردیده فعالیت برون گرا در بهبود توده و قدرت عضله، مؤثرتر از فعالیت درون گرا می باشد، احتمالاً مرحله برون گرا مهم تر است (هیگبی^۱ و دیگران، ۱۹۹۶). در مدل تمرینی مطالعه لی و فارار (۲۰۰۳) مسأله شگفت انگیز این بود که عضلات خم کننده مثل نعلی، خم کننده مچ پا و دو قلو از تمرین متأثر نگردید؛ وضعیتی که با نتیجه مطالعه حاضر در رابطه با عضله نعلی، ناهمسو است. همچنین، حداکثر قدرت بالا رفتن از نرdban موش در هر سه گروه تجربی به طور معنی داری پس از دوره ۸ هفته ای نسبت به گروه

باشد که CWI می‌تواند به طور منفی بر نفوذپذیری مویرگی، رهایش هورمون‌های گرددش خون (همچون فاکتور رشد شبه انسولین شماره ۱^۱، تستوسترون و هورمون رشد) و جریان خون اثرگذار باشد (هوواتسون و دیگران، ۲۰۰۹). مکانیسم بالقوه دیگر برای هایپرتروفی عضلانی ممکن است افزایش محتوای آب درون عضلانی باشد. این پدیده که به تورم سلولی^۲ موسوم است، فرآیندهای آنابولیکی را در هر دو جهت افزایش سنتز و کاهش تجزیه پروتئین، تحریک می‌نماید (استون و پترز^۳، ۱۹۹۹). در مجموع، این پدیده ممکن است تکثیر سلول‌های ماهواره‌ای را آغاز نموده و اتصال آن‌ها به تارچه‌های هایپرتروفی شده را تسهیل نماید. غوطه‌وری در آب سرد ممکن است بر این فرآیندها نیز تأثیر منفی داشته باشد (سلوود^۴ و دیگران، ۲۰۰۷)، با این حال، افزایش مثبت ناچیز در قدرت بالا رفتن از نردهان و نیز افزایش وزن نسبی عضلات FHL و نعلی در گروه‌های غوطه‌وری مطالعه حاضر، فرضیات مورد اشاره را به چالش می‌کشد و تأثیرات مفید احتمالی گزارش شده توسط ال‌حداد^۵ و دیگران (۲۰۱۲) را تقویت می‌نماید. این محققین مشاهده نموده‌اند که غوطه‌وری ۵ دقیقه‌ای روزانه در آب سرد، به بهبود فعالیت استراتجی پارامپاتیک، بهبود کیفیت خواب و نیز بهبود خوشی ذهنی در شناگران سطح بالا، منجر می‌شود. تأثیرات مفید احتمالی بر شمرده شده، در طول ۲۴ تا ۷۲ ساعت پس از مداخله روی می‌دهد. به علاوه، غلظت لاکتات خون پس از CWI، پایین‌تر بود. محققین فرض کرده‌اند که این تأثیرات ممکن است به واسطه افزایش گرددش خون در ساختار عضلانی باشد که به طور مثبت بر تخلیه لاکتات اثر می‌گذارد. اخیراً نیز این فرضیه مطرح شده است که لاکتات می‌تواند به عنوان یک محرك تمرینی در سطح سلول، عمل نماید (اسپوروی و واکرنهنگ^۶، ۲۰۰۶).

یکی از دلایلی که احتمالاً در افزایش قدرت مشاهده شده در مطالعه حاضر دخیل است، کاربرد فشار هیدروستاتیک بر پای غوطه‌ور شده در آب می‌باشد. در واقع، به واسطه فشار هیدروستاتیک، غوطه‌وری بدن یا عضوی از آن به افزایش انتقال فرآورده‌های سوخت و سازی (مثل لاکتات) از بافت عضله، کاهش

سرد می‌شد در حالی که پای دیگر چنین حالتی نداشت)، حدود ۱ تا ۲ درصد کاهش یافت. میزان تأثیر، اندک بود و احتمال اثرگذاری عملی آن، زیر ۴۰ درصد بود. با این وجود، این نتیجه هنگامی باید مورد توجه قرار گیرد که CWI در ورزش‌های سنگین برای حمایت از بازگشت به حالت اولیه از نوبت‌های تمرینی شدید با هدف هایپرتروفی عضلانی، بکار گرفته می‌شود. تمرین مقاومتی در دانشجویان ورزشکار حرفه‌ای به افزایش عملکرد معنی‌داری در میزان یک تکرار بیشینه^۱ (1RM) و مقدار بار در آزمون ۱۲ تکرار بیشینه (12RM) منجر می‌گردد. در شرایط سرد کردن منظم، 1RM نسبت به پیش‌آزمون، حدود ۸/۲ درصد افزایش یافت، در صورتی که میزان پیشرفت در شرایط کنترل، حدود ۱۰/۳ درصد بود. اختلاف دو شرایط، برای 1RM، ۲/۷ درصد و برای 12RM، ۱/۴ درصد بود. نتایج مطالعه حاضر با مشاهدات یامانه و دیگران (۲۰۰۶) مبنی بر اثر منفی استفاده از CWI پس از تمرین بر سازگاری‌های تمرینی تاهمسو است. این محققین بیان کرده اند که گرچه به نظر می‌رسد CWI وسیله مناسبی برای حمایت از بازگشت به حالت اولیه است، سرد کردن پس از فعالیت ممکن است در چشم‌انداز تمرینی، به عنوان یک مداخله مضر در نظر گرفته شود. فرض یامانه و دیگران (۲۰۰۶) بر این بوده که آسیب‌های ریز ناشی از تمرین و فرآیندهای هورمونی و سلولی در ساختار عضله اسکلتی، پیش شرطی برای فرآیندهای ترمیم، دوباره‌سازی تارهای عضله، فعالیت سلول‌های ماهواره‌ای و مانند این، محسوب می‌شود. کاهش دمای عضله در نتیجه CWI، ممکن است این فرآیندهای سازشی را مختل یا سرکوب نماید و بهبود در عملکرد عضلانی در تمرین هایپرتروفی را به تأخیر اندازد (یامانه و دیگران، ۲۰۰۶؛ الیاس^۷ و دیگران، ۲۰۱۳؛ وی‌یرا^۸ و دیگران، ۲۰۱۳). بارنت^۹ (۲۰۰۶) به این موضوع اشاره کرده است که در مرحله بازگشت به حالت اولیه، فرآیندهای التهابی نقشی محوری در سازگاری و ترمیم ساختار عضلانی آسیب دیده ایفا نموده و از این رو، باید از اقداماتی که این فرآیندها را سرکوب می‌کند، ممانعت به عمل آید. توضیح دیگر برای سازگاری تمرینی کمتر پای غوطه‌ور شده در آب سرد، ممکن است بر این واقعیت استوار

1. One repetition maximum (1RM)

2. Elias

3. Vieira

4. Barnett

5. Insulin like growth factor-I (IGF-I)

6. Cell swelling

7. Estone & Peters

8. Sellwood

9. Al-Haddad

10. Spurway & Walkerhang

به سختی قابل حذف شدن هستند. مطالعه حاضر اگر چه به دلیل استفاده از نمونه حیوانی تا حد زیادی کنترل شد، برای تعمیم نتایج آن به مطالعات انسانی باید مطالعه‌ای کاملاً مشابه انجام شود. محدودیت دیگری که در مطالعات ناهمسو با مطالعه حاضر به آن اشاره شده، ویژگی بالای محرك تمرینی، ایزوله بودن و ماهیت غیر عملکردی کار مقاومتی می‌باشد. مطالعاتی که تأثیر کاربرد سرما بر بازگشت به حالت اولیه قدرت را بررسی نموده‌اند، عموماً از برنامه‌های برون‌گرای شدید بهره گرفته اند (پاپنديك و ديگران، ۲۰۱۳). در روش تمرینی بکار گرفته در مطالعه حاضر، جزء برون‌گرای تمرین بر جسته‌تر بود و شاید یکی از دلایل بروز نتایج مثبت در مطالعه حاضر همین باشد.

نتیجه‌گیری: به طور کلی از نتایج مطالعه حاضر می‌توان چنین استنباط نمود که غوطه‌وری در آب معتدل پس از تمرین مقاومتی، موجب بهبود ترکیب بدنه موش‌های آرمایشگاهی از طریق افزایش توده بدون چربی (وزن نسبی عضلات نعلی و FHL) و کاهش توده چربی (وزن چربی زیرجلدی - شکمی) می‌شود؛ ضمن آن که این مداخله باعث افزایش حداکثر قدرت بالا رفتن از نردهان نیز می‌گردد. این یافته‌ها حاکی از این است که غوطه‌وری در آب معتدل می‌تواند بر سازگاری‌های طولانی مدت تمرین مقاومتی در موش‌ها اثرگذار باشد. ضرورت دارد که برای تعمیم نتایج به ورزشکاران و نیز مشخص نمودن مکانیسم‌های فیزیولوژیکی درگیر در سازگاری‌های ناشی از غوطه‌وری در آب، پژوهش مشابهی بر روی نمونه‌های انسانی علی‌الخصوص ورزشکاران قدرتی، انجام شود.

قدرتانی و تشکر

بدین‌وسیله مراتب قدردانی خود را از مرکز طب برفکی مؤسسه سرماسازی رازی (دکتر مهروانی) به جهت همکاری صمیمانه، ابراز می‌داریم. نتایج ارائه شده در مقاله پیش رو، بخشی از رساله دکتری فیزیولوژی ورزشی مصوب دانشگاه خوارزمی می‌باشد.

مقاومت محیطی و کاهش فعالیت عصبی- عضلانی منجر می‌شود (کوربت و دیگران، ۲۰۱۲). مضرات مشاهده شده در تأثیرات تمرینی در پای سرد شده در مطالعات قبلی (فروهليچ و ديگران، ۲۰۱۴)، اندک هستند. تفاوت ۱ تا ۲ درصدی در طی دوره ۵ هفتاهای، قابل چشم‌پوشی است. با این وجود تا به امروز، اکثر مطالعاتی که اثرات بازگشت به حالت اولیه را بررسی کرده‌اند، حداکثر یک هفته طول کشیده‌اند و اثرات بازگشت به حالت اولیه در مقایسه با شرایط کنترل غیر فعال، نیز ناچیز (حداکثر ۱/۸ تا ۴/۳ درصد که به فاصله زمانی تجزیه و تحلیل عملکرد آزمودنی پس از (CWI) بوده است (پاپنديك و ديگران، ۲۰۱۳). در مجموع، استراتژی‌های بازگشت به حالت اولیه دیگری وجود دارند (مثل استفاده از حوضچه‌های آب سرد و گرم^۱ یا جکوزی، بازگشت به حالت اولیه فعال، حمام داغ) که اختلاف ناچیزی با CWI دارند (الياس و ديگران، ۲۰۱۳). اگرچه این مطالعات تأثیر بازگشت به حالت اولیه کوتاه مدت را در یک دوره حداکثر یک هفته‌ای بررسی کرده‌اند؛ با این حال، بازگشت به حالت اولیه تاکنون در دوره‌های طولانی‌تر ارزیابی نشده است. اثرات بازگشت به حالت اولیه مشاهده شده و کاهش احتمالی سازگاری‌های تمرینی ممکن است در ارتباط با ورزش‌های حرفة‌ای مورد توجه قرار گیرد. بنابراین از دیدگاه عملی ورزش، استفاده غیر بحرانی از CWI در جریان برگزاری اردوهای تمرینی طولانی، باید با دقت انجام گیرد و تاکید بر آن باشد که بین اثرات بازگشت به حالت اولیه کوتاه مدت در مقابل کاهش سازگاری‌های احتمالی طولانی مدت، تعادل برقرار شود.

در مطالعه حاضر، محدودیت‌هایی زیاد وجود داشته که باید مورد توجه قرار گیرد. ما از نمونه انسانی استفاده نکردیم؛ بنابراین، تعمیم نتایج به ورزشکاران حرفة‌ای جای سؤال دارد. مطالعات کنترل شده برای تجزیه و تحلیل اثرات مرتبط احتمالی هر چند ویژه و ناچیز در ورزشکاران، از پیچیدگی‌هایی برخوردار است، بخارط این که برنامه تمرینی آن‌ها چارچوب مطالعات علمی را تحت تأثیر قرار داده و عوامل مخدوش‌کننده

منابع

- Al Haddad, H., Parouty, J., & Buchheit, M. (2012). Effect of daily cold water immersion on heart rate variability and subjective ratings of well-being in highly trained swimmers. *International Journal of Sports Physiology Performance*, 7(1), 33-38.
- Banaeifar, A. A., Gorzi, A., Hedayati, M., Nabiollahi, Z., Neda, R. M., & Khantan, M. (2011). Effect of an 8-week resistance training program on acetylcholinesterase activity in rat muscle. *Feyz Journals of Kashan University of Medical Sciences*, 15(4). [Persian]
- Barnett, A. (2006). Using recovery modalities between training sessions in elite athletes. *Sports Medicine*, 36(9), 781-796.
- Brophy-Williams, N., Landers, G., & Wallman, K. (2011). Effect of immediate and delayed cold water immersion after a high intensity exercise session on subsequent run performance. *Journal of Sports Science & Medicine*, 10(4), 665.
- Buchheit, M., Peiffer, J. J., Abbiss, C. R., & Laursen, P. B. (2009). Effect of cold water immersion on postexercise parasympathetic reactivation. *American Journal of Physiology Heart and Circulatory Physiology*, 296(2), H421-H427.
- Corbett, J., Barwood, M. J., Lunt, H. C., Milner, A., & Tipton, M. J. (2012). Water immersion as a recovery aid from intermittent shuttle running exercise. *European Journal of Sport Science*, 12(6), 509-514.
- Donnelly, J. E., Smith, B., Jacobsen, D. J., Kirk, E., DuBose, K., Hyder, M., ... Washburn, R. (2004). The role of exercise for weight loss and maintenance. *Best Practice & Research Clinical Gastroenterology*, 18(6), 1009-1029.
- Elias, G. P., Wyckelsma, V. L., Varley, M. C., McKenna, M. J., & Aughey, R. J. (2013). Effectiveness of water immersion on postmatch recovery in elite professional footballers. *International Journal of Sports Physiology Performance*, 8(3), 243-254.
- Eston, R., & Peters, D. (1999). Effects of cold water immersion on the symptoms of exercise-induced muscle damage. *Journal of Sports Sciences*, 17(3), 231-238.
- Fröhlich, M., Faude, O., Klein, M., Pieter, A., Emrich, E., & Meyer, T. (2014). Strength training adaptations after cold-water immersion. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 28(9), 2628-2633.
- Gaeini, A., Fayazmilani, R., & Khaledi, N. (2013). Role of cooling recruitment on skeletal muscle hspb1 gene expression during recovery from eccentric contractions. *Medical Journal of Tabriz University of Medical Sciences and Health Services*, 35(4), 66-73. [Persian]
- Higbie, E. J., Cureton, K. J., Warren, G. L., & Prior, B. M. (1996). Effects of concentric and eccentric training on muscle strength, cross-sectional area, and neural activation. *Journal of Applied Physiology*, 81(5), 2173-2181.
- Higgins, T. R., Heazlewood, I. T., & Climstein, M. (2011). A random control trial of contrast baths and ice baths for recovery during competition in u/20 rugby union. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 25(4), 1046-1051.
- Hill, J. O., Wyatt, H. R., Reed, G. W., & Peters, J. C. (2003). Obesity and the environment: where do we go from here? *Science*, 299(5608), 853-855.

- Howatson, G., Goodall, S., & Van Someren, K. (2009). The influence of cold water immersions on adaptation following a single bout of damaging exercise. *European Journal of Applied Physiology*, 105(4), 615-621.
- Huygens, W., Thomis, M. A., Peeters, M. W., Aerssens, J., Janssen, R., Vlietinck, R. F., & Beunen, G. (2004). Linkage of myostatin pathway genes with knee strength in humans. *Physiological Genomics*, 17(3), 264-270.
- Kelley, G. A & Kelley, K. S. (2009). Impact of progressive resistance training on lipids and lipoproteins in adults: a meta-analysis of randomized controlled trials. *Preventive Medicine*, 48(1), 9-19.
- Leclerc, S., Bouchard, C., Talbot, J., Gauvin, R., & Allard, C. (1983). Association between serum high-density lipoprotein cholesterol and body composition in adult men. *International Journal of Obesity*, 7, 555-561.
- Lee, S., & Farrar, R. P. (2003). Resistance training induces muscle-specific changes in muscle mass and function in rat. *Journal of Exercise Physiology Online*, 6(2), 80-87.
- Leeder, J., Gissane, C., van Someren, K., Gregson, W., & Howatson, G. (2011). Cold water immersion and recovery from strenuous exercise: A meta-analysis. *British Journal of Sports Medicine*, 46, 233-240.
- Mourot, L., Bouhaddi, M., Godelin, E., Cappelle, S., Dumoulin, G., Wolf, J. P., & Regnard, J. (2008). Cardiovascular autonomic control during short-term thermoneutral and cool head-out immersion. *Aviation, Space, and Environmental Medicine*, 79(1), 14-20.
- Northey, J., Rattray, B. A., Christos, E. N., & Driller, M. (2016). Vascular occlusion and sequential compression for recovery after resistance exercise. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 30(2), 533-539.
- Ormsbee, M. J., Thyfault, J. P., Johnson, E. A., Kraus, R. M., Choi, M. D., & Hickner, R. C. (2007). Fat metabolism and acute resistance exercise in trained men. *Journal of Applied Physiology*, 102(5), 1767-1772.
- Poppendieck, W., Faude, O., Wegmann, M., & Meyer, T. (2013). Cooling and performance recovery of trained athletes: A meta analytical review. *International Journal of Sports Physiology Performance*, 8(3), 227-242.
- Sale, D. G. (1988). Neural adaptation to resistance training. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 20(5), 135-145.
- Sellwood, K. L., Brukner, P., Williams, D., Nicol, A., & Hinman, R. (2007). Ice-water immersion and delayed-onset muscle soreness: A randomised controlled trial. *British Journal of Sports Medicine*, 41(6), 392-397.
- Spurway, N., & Wackerhage, H. (2006). *Genetics and Molecular Biology of Muscle Adaptation*: Elsevier Health Sciences.
- Tesch, P., Ekberg, A., Lindquist, D., & Trieschmann, J. (2004). Muscle hypertrophy following 5-week resistance training using a non-gravity-dependent exercise system. *Acta Physiologica Scandinavica*, 180(1), 89-98.
- Treuth, M. S., Hunter, G. R., Weinsier, R. L., & Kell, S. H. (1995). Energy expenditure and substrate utilization in older women after strength training: 24-h calorimeter results. *Journal of Applied Physiology*, 78(6), 2140-2146.
- Vaile, J. (2011). Effect of cold water immersion on repeated cycling performance and limb blood flow. *British Journal of Sports Medicine*, 45, 825-829.

Versey, N. G., Halson, S. L., & Dawson, B. T. (2012). Effect of contrast water therapy duration on recovery of running performance. *International Journal of Sports Physiology Performance*, 7(2), 130-140.

Vieira, A., Oliveira, A., Costa, J., Herrera, E., & Salvini, T. (2013). Cold modalities with different thermodynamic properties have similar effects on muscular performance and activation. *International Journal of Sports Medicine*, 34(10), 873-880.

Wegmann, M., Faude, O., Poppdieck, W., Hecksteden, A., Fröhlich, M., & Meyer, T. (2012). Pre-cooling and sports performance. *Sports Medicine*, 42(7), 545-564.

Wernbom, M., Augustsson, J., & Thomeé, R. (2007). The influence of frequency, intensity, volume and mode of strength training on whole muscle cross-sectional area in humans. *Sports Medicine*, 37(3), 225-264.

Yamane, M., Teruya, H., Nakano, M., Ogai, R., Ohnishi, N., & Kosaka, M. (2006). Post-exercise leg and forearm flexor muscle cooling in humans attenuates endurance and resistance training effects on muscle performance and on circulatory adaptation. *European Journal of Applied Physiology*, 96(5), 572-580.

Abstract

**Effect of moderate and cold-water immersion on strength and muscular weight changes
following resistance training in rats**

Mohsen Mohammadnia Ahmadi^{1*}, Hamid Rajabi²

1. Assistant Professor, Faculty of Sport Sciences, University of Birjand, Birjand, Iran.

2. Associate Professor, Faculty of Sport Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran.

Background and Aim: Nowadays, cold-water immersion (CWI) has been established as a promising means to support recovery in high performance sports after highly intensive training bouts or competitions. There are many studies about effectiveness of acute CWI to support recovery after strenuous exercise, but the overall results seem to be conflicting. However, adaptational aspect has been widely neglected. Therefore, we analyzed the effects of immersion in cold and moderate water after resistance training on the some adaptations of strength training. **Materials and Methods:** In all, 32 male Sprague- Dawley rats (8-weeks) were assigned randomly into 4 equal groups including control (208.50 ± 22.50 g), resistance training (208.87 ± 26.70 g), resistance training + moderate water immersion (208.37 ± 16.30 g) and resistance training + cold water immersion (218.75 ± 33.20 g) groups. The resistance training consisted of climbing (5 reps/3 sets) a ladder (120 cm) carrying load (equal to a percent of body weight) suspended from the tail. At last set (during 6 minute), rats in immersion water groups, immersed within container consisted water with 27°C and 14°C respectively. This process repeated 3 times a day during 8 weeks. At the first and last session, ladder climbing strength maximal was measured. Immediately after euthanasia (24 h after final training session), the flexor hallucis longus (FHL) and soleus muscles and subcutaneous-inguinal fat tissue was exposed and weighed. The data was analyzed with the one-way ANOVA method and significance level considered if $p < 0.05$. **Results:** Results showed that subcutaneous-inguinal fat ($p=0.01$), FHL and soleus weight ($p=0.01$) and maximal strength of ladder climbing ($p=0.001$) were significantly different in all studied group; so the best improvement was obvious at the resistance + moderate water immersion group. **Conclusion:** It is concluded that immersion in moderate water have a better impact on the strength training adaptations in rats.

Keywords: Water immersion, Resistance training, Muscle hypertrophy.

Journal of Practical Studies of Biosciences in Sport, vol. 6, no. 11, Spring & Summer 2018

Received: Aug 13, 2016

Accepted: Jul 3, 2017

*Corresponding Author, Address: Faculty of Sport Sciences, Pardis Campus, University of Birjand, Avini Blvd, Birjand, Iran;
Email: m.m.ahmadi2005@birjand.ac.ir

DOI: 10.22077/jpsbs.2017.204.1083